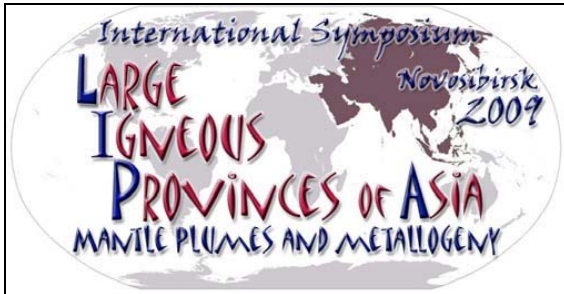

TIN HỘI NGHỊ

HỘI THẢO QUỐC TẾ VỀ CÁC TỈNH THẠCH HỌC LỚN (LIP) CHÂU Á - 2009

TRẦN TRỌNG HÒA, A.E. IZOKH

International Symposium

LARGE IGNEOUS PROVINCES OF ASIA, MANTLE plumeS AND METALLOGENY

6-9 August 2009, Novosibirsk, Russia

Từ ngày 6 đến 9 tháng 8 năm 2009, tại Viện Địa chất và Khoáng vật học (IGM), phân viện Siberi thuộc viện Hàn lâm Khoa học Nga (SB RAS), thành phố Novosibirsk đã diễn ra Hội thảo khoa học Quốc tế lần thứ hai về "Các tỉnh thạch học lớn của châu Á, plume manti và sinh khoáng (Large Igneous Provinces of Asia, Mantle plume and Metallogeny)". Đây là Hội thảo khoa học do IGM SB RAS đứng ra tổ chức (2 năm một lần) với sự tài trợ của SB RAS, Quỹ nghiên cứu cơ bản Nga (RFBR), trường Đại học tổng hợp Quốc gia Novosibirsk (NNU), Trung tâm nghiên cứu Tài nguyên khoáng nước Nga và Âu-Á (CERCAMS), Hiệp hội nghiên cứu Nguồn gốc tụ khoáng quốc tế (IAGOD). Đồng chủ tịch của Ban tổ chức Hội thảo là Viện sĩ N.L. Dobresov, viện ĐC&KVH SB RAS và Giáo sư Franco Pirajno, Cục Địa chất Tây Australia, trường Khoa học Trái Đất và Địa lý, trường ĐH Tổng hợp Tây Australia.

Các chuyên đề chính của Hội thảo LIP-ASIA 2009 bao gồm:

1. Bản chất, tuổi và khoảng thời gian thành tạo các tỉnh thạch học lớn (LIPs) ở châu Á ;
2. Mô hình hóa các quá trình hình thành và phát triển plume manti, tương tác manti - vỏ và các hệ magma - quặng ;
3. Các vấn đề địa hóa - thạch luận của sự thành tạo các phức hệ magma trong phạm vi các LIP ;

4. Đặc điểm sinh khoáng của các LIPs và vai trò của plume manti trong việc hình thành các tụ khoáng của Cu-Ni-Pt, Ni-Co-Pt, Ni-Co-As, Cu-Mo porphyry, Au-sulfid, Hg, Au-Hg và các kim loại hiếm khác có quy mô lớn và cực lớn ;

5. Đối sánh các phức hệ magma và quặng ở châu Á, ranh giới cổ của sự thành tạo và các yếu tố khống chế đặc điểm phân bố các tụ khoáng lớn và cực lớn bởi plume manti có tuổi khác nhau ;

6. Tác động của các sự kiện magma lớn, tai biến tự nhiên và biến đổi khí hậu toàn cầu.

Tham gia Hội thảo lần thứ 2 - LIP-ASIA 2009 có hơn 70 đại biểu đến từ các nước SNG (cộng đồng các quốc gia độc lập), Australia, Anh, Đức, Trung Quốc, Mỹ, Canada, Nhật Bản, Việt Nam. Ngoài ra, còn có các nhà khoa học của nước chủ nhà (Nga) đến từ các tỉnh khác nhau của Liên bang Nga.

Các nhà khoa học đã gửi đến Hội nghị 124 báo cáo, trong đó có 39 báo cáo trình bày và 85 báo cáo poster. Trong các báo cáo trình bày tại hội thảo, các vấn đề lý thuyết và thực tiễn về sự biểu hiện hoạt động magma manti và vỏ quy mô lớn liên quan tới các nguồn plume manti sâu và mối liên quan của các tụ khoáng khác nhau (Pt, Cu-Ni, Cu-Mo, Au, Hg) với hoạt động magma được quan tâm trước hết. Có thể nêu một số ví dụ : trong báo cáo của

Viện sĩ N.L. Dobresov và các cộng sự [1] đã trình bày các thông số nhiệt-hóa tính toán cho nguồn plume manti đối với LIP Siberi và Tarim, đồng thời chứng minh các mức tuổi và quá trình tiến hóa các hệ magma - quặng liên quan với chúng. Trong báo cáo của GS Zhao Dapeng đã trình bày các kết quả nghiên cứu về địa chấn cắt lớp hiện đại cho thấy sự phù hợp với các mô hình của plume manti sâu [7]. Những tài liệu mới về plume và hoạt động magma liên quan đến plume đã tạo nên một cuộc tranh luận sôi nổi về nguyên nhân hình thành và độ sâu của các plume manti, được thể hiện trong các báo cáo của G.R. Foulger (Anh) [2] và A.I. Ivanov (Irkutsk, Nga) [4]. Báo cáo của GS F. Pirajno [5] đề cập đến hoạt động dịch trượt quy mô lớn liên quan tới các LIPs và ảnh hưởng của chúng đến hoạt động magma manti-vỏ và sinh khoáng liên quan. Điều đáng chú ý là, nếu như trong Hội thảo lần thứ nhất - LIP-ASIA 2007, các báo cáo tập trung giới thiệu các biểu hiện của hoạt động magma và sinh khoáng Permian - Trias trong phạm vi các LIPs châu Á như Tarim, Siberi và Emeishan, thì tại Hội thảo lần thứ hai LIP-ASIA 2009 này đã xuất hiện các thông báo mới về biểu hiện của LIP tuổi cổ (Proterozoic) dưới dạng các mảnh sót ở Siberi [3]. Ngoài ra, trong các báo khác của Hội nghị, các vấn đề về mức tuổi của LIP châu Á, mối liên quan của các kiểu quặng hóa khác nhau với hoạt động magma và sinh khoáng của từng khu vực riêng biệt cũng được phản ánh khá rõ nét. Cá biệt, những hoạt động magma tương tự LIP trong các đại động rìa craton Siberi, Tarim và Emeishan cũng được nhiều báo cáo đề cập.

Tại Hội thảo LIP-ASIA 2009, các nhà địa chất Việt Nam tham gia báo cáo về hoạt động magma felsic kiềm Permian - Trias của trung Tú Lệ và khối nâng Fansipan với các minh chứng mới về tuổi Permian - Trias và được xem như là sản phẩm của hoạt động magma plume kiểu LIP Emeishan. Đồng thời, thông qua thí dụ về hoạt động magma Permian - Trias MBVN đã chứng minh quá trình tiến hóa của tương tác manti-vỏ đối với giai đoạn này [6].

Trước khi Hội nghị khai mạc (từ 25 tháng 7 đến 4 tháng 8), ban tổ chức đã tổ chức một tour tham quan địa chất về "Hoạt động magma và sinh khoáng của trung Tuva và các đai uốn nếp liên quan" với các điểm dừng chân rất lý thú. Đó là các tụ khoáng : Cu-Pb-Zn sulfide ; Cu-Mo-(Au) porphyry ; metasomatit kiềm chứa Zr, Ta, Nb ; carbonatit chứa Fe-F-REE ; Ni-Co-As-Ag-Au ; Sb-Hg và các tụ khoáng khác. Đồng thời các nhà khoa

học cũng được xem xét các biểu hiện của hoạt động magma mafic - felsic kiềm Mesozoic sớm trong khu vực này.

Các thông tin chi tiết về Hội thảo LIP-ASIA 2009 có thể tìm hiểu trên trang thông tin điện tử <http://lip-asia.igm.nsc.ru>.

TÀI LIỆU DẪN*

[1] N.L. DOBRETISOV, A.S. BORISENKO, A.E. IZOKH, S.M. ZHMODIK : Thermochemical modelling of the Tarim (P1) and Siberian (P2-T) superplumes and implications for the prediction and substantiation of Cu-Ni-Pt, Au-Ag and rare-metal mineralization.

[2] GILLIAN R. FOULGER : A greet debate. 96-98.

[3] R.E. ERNST, D. GLADKOCHUB, S. PISAREVSKY, T. DONSKAYA, M. WINGATE, U. SODERLUND, A. MA-ZUKABOV, E. SKLYAROV, S. SERGEEV, J.A. HANES : Proterozoic Large Igneous Province (LIP) record in Siberia. 89-90.

[4] A.V. IVANOV, K.D. LITASOV : Ultrafast subduction at the origin of flood basalt provinces : siberian traps case study. 134-136.

[5] F. PIRAJNO : Orogen-scale intracontinental strike-slip faults, intraplate magmatism and the generation of mineral systems in NW China and Altai-Sayan (Siberia). 247-249.

[6] TRAN TRONG HOA, TRAN TUAN ANH, NGO THI PHUONG, PHAM THI DUNG, A.E. IZOKH, A.S. BORISENKO : Permian - Triassic alkaline felsic volcano-plutonic associations in the Tu Le basin and Phan Si Pang uplift, NW Vietnam and their relation to plume mantle. 366-369.

[7] ZHAO DAPENG : Seismic imaging of mantle plumes and subducting slabs. 419-421.

* Tất cả các báo cáo trích dẫn ở đây đều từ tuyển tập : Large Igneous Provinces of Asia, Mantle plume and Metallogeny. Abstracts of International Symposium. 5-9 Aug. 2009, Novosibirsk, 433 pp. ISBN 978-5-94301-089-7.

Viện Địa chất
(Viện Khoa học và Công nghệ Việt Nam),
Viện Địa chất và khoáng vật học
(Phân viện Siberi - Viện HLKH Nga)